

Remissvar

Dnr 2026-119

Datum 2026 03 27

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Tillfälligt sänkt skatt på bensin och diesel

Fi2026/00763

SAMMANFATTNING

Konjunkturinstitutet delar regeringens bedömning att de kraftigt stigande drivmedelspriserna till följd av konflikten i Mellanöstern riskerar att få negativa konsekvenser för både hushåll och företag. Det kan därför finnas skäl att mildra dessa effekter men det är samtidigt viktigt att notera att kostnadsökningen per hushåll för drivmedel generellt är liten i förhållande till hushållens inkomster.

KI avstyrker förslaget av följande skäl. För det första riskerar tillfälliga sänkningar i drivmedelsbeskattningen att skapa förväntningar om återkommande statlig kompensation vid framtida prisökningar, vilket i sin tur kan underminera skattens legitimitet och prissignalernas styrande funktion i ekonomin. För det andra medför förslaget omotiverade skillnader i kompensationsgrad mellan diesel- och bensinanvändare. För det tredje är den beräknade ersättningen till hushållen liten och bedöms därför inte ha en märkbar påverkan på hushållens konsumtion. Det skulle dock kunna vara så att åtgärden bidrar till att upprätthålla hushållens förtroende mer generellt under den pågående ekonomiska återhämtningen, som till stor del drivs av hushållens konsumtion.

FÖRSLAGET KAN SKAPA FÖRVÄNTNINGAR OM FRAMTIDA PRISKOMPENSATION

Som KI tidigare påpekat finnas det en risk att temporära skattesänkningar som motiveras av stigande drivmedelspriser skapar förväntningar om att staten även framöver kommer att kompensera för liknande prishöjningar.¹ En sådan förväntanseffekt kan öka osäkerhet kring styrmedlens långsiktighet och därmed påverka hur aktörer reagerar på framtida skärpningar av energi- och koldioxidskatterna. Detta kan i sin tur indirekt försvaga styrmedlens utsläppsreducerande effekt och därmed försämra möjligheterna att nå uppställda utsläppsmål. Vidare skapas också en förväntan om att prisökningar av olika slag ska kompenseras via riktade statliga stöd, vilket riskerar att minska prisers styrande funktion i ekonomin.

DEN FÖRESLAGNA SKATTESÄNKNINGEN ÄR INTE NEUTRAL MELLAN DIESEL- OCH BENSINANVÄNDARE

Syftet med förslaget är att tillfälligt sänka priset på bensin och diesel för att kompensera hushåll och företag för de drivmedelsprisökningar som uppstått till följd av konflikten i

¹ Se bland annat Konjunkturinstitutet (2022), Remissvar – Promemorian Tillfälligt sänkt skatt på drivmedel och sänkt skatt på bränslen i viss värmeproduktion, dnr 2022-463.

Mellanöstern. I promemorians konsekvensanalys (s. 29) framgår att den föreslagna skattesänkningen ger en kompensation om cirka 120 kronor för en dieslbilsägare och cirka 230 kronor för en bensinbilsägare under den fem månader långa perioden då skatten är sänkt. Promemorian redovisar hur olika inkomstgrupper påverkas av förslaget men analysen redovisas utan åtskillnad mellan diesel- respektive bensinbilsägare.

För att bedöma om kompensationen är likvärdig för diesel- respektive bensinbilsägare krävs en uppskattning av hur stora prisökningarna faktiskt är för de båda drivmedlen. Detta är inte möjligt att veta på förhand. Med antagandet att drivmedelspriserna ligger kvar på de nivåer som gällde när promemorian skickades ut på remiss (23 mars 2026) kan dock en illustrativ jämförelse göras. Vi jämför då prisnivån före konfliktens eskalering (23 februari) med prisnivån en månad senare (23 mars) och beräknar därefter hur mycket kostnaderna ökar för en genomsnittlig bilägare i respektive grupp, enligt samma metod som används i Finansdepartementets räkneexempel.

Drivmedelspriserna har under denna period ökat med cirka 4 kronor per liter för bensin och cirka 8 kronor per liter för diesel. Med promemorians antaganden om körsträckor och drivmedelsåtgång innebär detta att en dieslbilsägare, under perioden 1 maj–30 september, får ökade kostnader motsvarande ungefär 2 300 kronor jämfört med om priserna hade legat kvar på februarimånadens nivåer. Motsvarande kostnadsökning för en bensinbilsägare är cirka 850 kronor.

Den föreslagna skattesänkningen minskar kostnaderna med cirka 120 kronor för en dieslbilsägare och med cirka 230 kronor för en bensinbilsägare. Givet prisnivåerna den 23 mars 2026 innebär detta att förslaget kompenserar för närmare 30 procent av kostnadsökningen för en bensinbilsägare, men endast cirka 5 procent av kostnadsökningen för en dieslbilsägare.

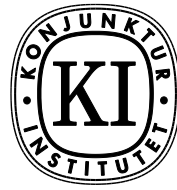
Denna betydande skillnad i kompensationsgrad mellan diesel- och bensinbilsägare diskuteras inte i promemorian. En sådan skillnad bör tydligt motiveras utifrån effektivitets- och fördelningspolitiska aspekter och bör inte enbart motiveras av hur EU:s energiskattedirektiv fastställer minimiskattenivåer.

EFFEKTEN PÅ HUSHÄLLENS KONSUMTION BEDÖMS VARA LITEN

Den tillfälliga skattesänkningen på bensin och diesel stärker hushållens köpkraft, men i liten utsträckning. Vidare är den ekonomiska kompensationen relativt liten i förhållande till den antagna kostnadsökningen, särskilt för hushåll som äger dieslbilar. Promemorian gör även gällande att det är osäkert i vilket utsträckning skattesänkning ger utslag på priset vid pump, något som kan vara viktigt för hushållen. Sammantaget är därför bedömningen att åtgärden kommer att ha små, om ens några, effekter på hushållens konsumtion.

Åtgärden kan dock ha ett betydelsefullt signalvärde för hushållen under den pågående ekonomiska återhämtningen, som i hög grad drivs av privat konsumtion. Att snabba åtgärder vidtas för att stödja hushållen kan stärka deras förtroende, vilket bör vara viktigt för att hushållen ska fortsätta konsumera. Samtidigt innebär åtgärdens tillfälliga karaktär en risk för att hushållen i stället väljer att spara, särskilt om konflikten och de höga drivmedelspriserna uppfattas som mer långvariga.

KI konstaterar även att en analys där den föreslagna skattesänkningen jämförs med alternativa utformningar eller andra möjliga åtgärder hade varit önskvärd. Samtidigt noteras

den politiska ambitionen att agera skyndsamt, vilket enligt promemorian bedöms utesluta andra alternativ.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Albin Kainelainen. Föredragande har varit Charlotte Berg. I den slutliga handläggningen av remissvaret har också Josefin Kilman deltagit.

Albin Kainelainen
Generaldirektör